Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ammatillisen koulutuksen osasto

Kirjallinen asiantuntijalausunto: TPA 19/2015 vp Toimenpidealoite nuorten työmahdollisuuksien parantamisesta TPA 48/2016 vp Toimenpidealoite nuorten työmahdollisuuksien parantamisesta

Oppisopimuskoulutus perustuu määräaikaiseen työsopimukseen, jolloin oppisopimusajalta maksetaan työ- tai virkaehtosopimuksen mukaista palkkaa. Oppisopimusopiskelija on päätoiminen työllinen. Oppisopimuskoulutuksessa osaaminen hankitaan pääosin käytännön työtehtäviä tekemällä työpaikalla ja osaamista täydennetään oppilaitoksessa tietopuolisilla opinnoilla.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä uudistetaan ja uudistetun lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018. Parhaillaan lausunnolla olevan hallituksen esityksen mukaisesti jatkossa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus järjestettäisiin joko oppisopimuskoulutuksena tai koulutussopimuksena. Koulutussopimus olisi ei-työsuhteinen, jolloin opiskelijalle ei maksettaisi palkkaa työpaikalla käytännön työtehtävien tekemisen ajalta. Koulutussopimuksen aikana oltaisiin opiskelijoita. Koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa ei maksettaisi työnantajalle koulutuskorvausta opiskelijan ohjauksesta aiheutuviin kuluihin. Oppisopimuskoulutus perustuisi jatkossakin määräaikaiseen työ- tai virkasuhteeseen, jolloin opiskelijalle maksettaisiin työ- tai virkaehtosopimuksen mukaista palkkaa työpaikalla käytännön työtehtävien tekemisen ajalta. Oppisopimuksessa työnantajalle maksettaisiin koulutuskorvausta oppisopimusopiskelijan ohjauksesta aiheutuviin kuluihin.

Ehdotettu oppisopimusmalli, jossa voisi ansaita 500 euroa kuussa ilman, että se vaikuttaisi tukiin tai muihin etuuksiin edellyttäisi, että oppisopimuskoulutus ei perustuisi työsopimukseen. Tällöin työ- ja virkasuhteen ehdot eivät koskisi oppisopimuskoulutusta. Ammatillisen koulutuksen uudistuvassa lainsäädännössä esitetään opiskelijan yksilölliseen osaamistarpeeseen perustuvia vaihtoehtoisia toteutusmalleja työpaikalla järjestettävälle koulutukselle. Koulutussopimus mahdollistaa jatkossa työsuhteettoman ja palkattoman työpaikalla järjestettävän koulutuksen, jossa työnantajavelvoitteet on minimoitu. Koulutussopimuksen ajalta opiskelija on oikeutettu päätoimisena opiskelija opintotukeen. Edellä mainitun perusteella ei ole tarpeen muuttaa oppisopimuskoulutuksen työsuhdeperusteisuutta.